

KONDOMKOLLEN 2023

En rapport från RFSU kring svenskarnas attityd
och beteenden kring sex och kondom

INTRO

Om Kondomkollen

Sedan 2009 har RFSU årligen genomfört en nordisk undersökning för att kartlägga svenskarnas sex- och kondomvanor. Undersökningen omfattar områden inom målgruppens användning, attityd, kunskap och beteende, med särskild fokus på unga i åldersgruppen 16-20 år och unga vuxna 21-35 år.

Om undersökningen

Undersökningen genomfördes med hjälp av Bilendis onlineundersökning i paneler i Sverige, Norge, Finland och Danmark under juli månad 2023. Den omfattade 1000 intervjuer per land bland personer mellan 16-65 år, valda genom ett riksrepresentativt urval, som säkerställts statistiskt genom signifikanstest.

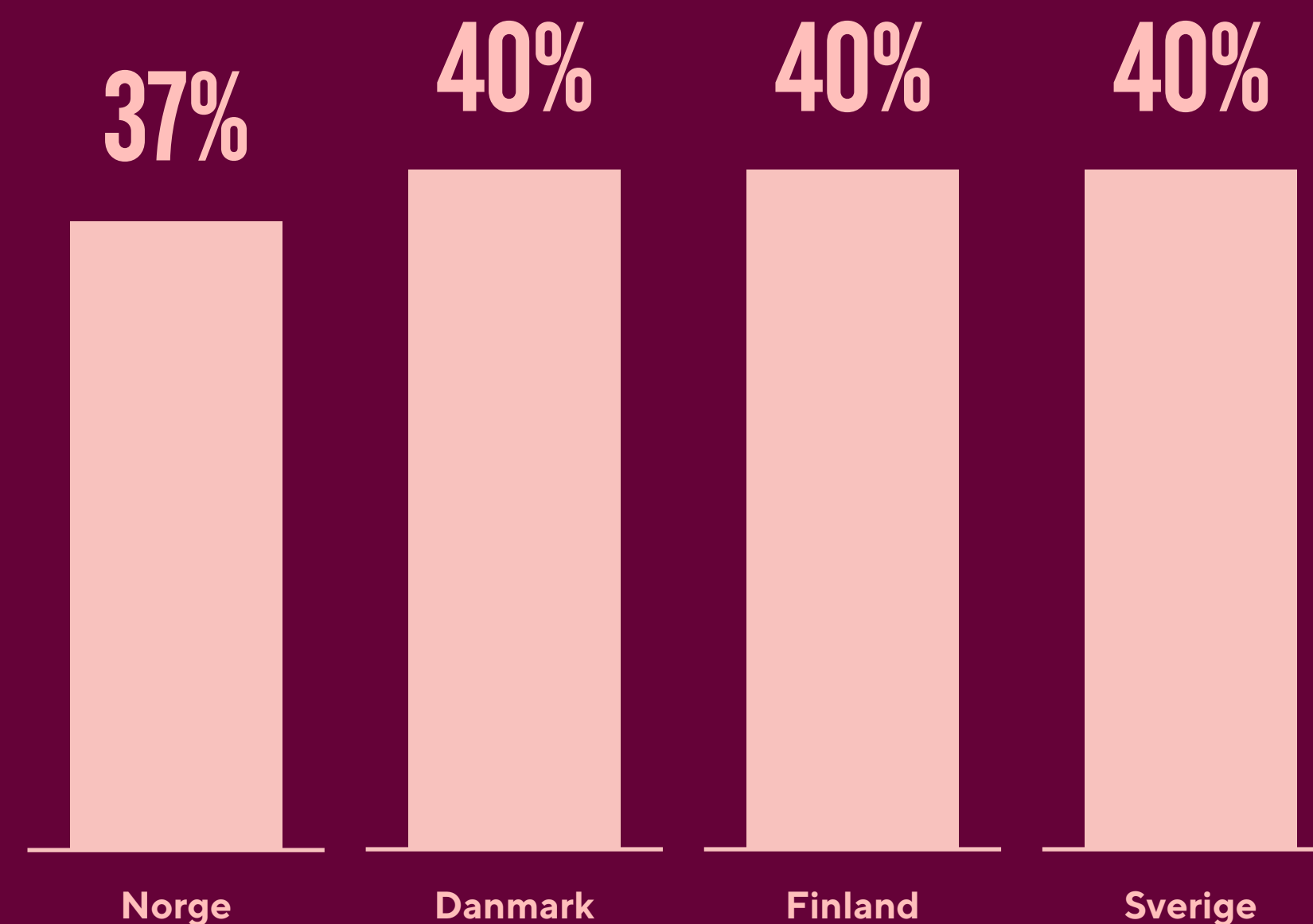
POSITIV TREND I KONDOMANVÄNDNING I NORDEN

Kondomanvändningen ökar stadigt i hela Norden. Under det senaste året har två av fem (40%) av befolkningen i Sverige, Finland och Danmark använt kondom, medan siffran för Norge är något lägre, där 37% har använt kondom.

Kondom är även det mest använda preventivmedlet i samtliga länder. I Sverige använder vanligtvis 30% kondom, antingen ensamt eller i kombination med andra preventivmedel. I Finland 28%, Danmark 27% och i Norge 26%.

Trots fortsatt glapp mellan avsikt och faktisk användning minskar skillnaden i tanke och handling i hela Norden. Drygt två av tre i Danmark (70%) svarar att de skulle använda kondom med en ny sexpartner, medan motsvarande siffror för Finland är 69%, Sverige 68% och Norge 62%. Över hälften (57%) i Finland svarar att de faktiskt använde kondom senaste gången de hade sex med en ny partner. Motsvarande siffror är 52% i Danmark och 47% i både Sverige och Norge.

Kondomanvändningen i hela Norden

ANVÄNDNING

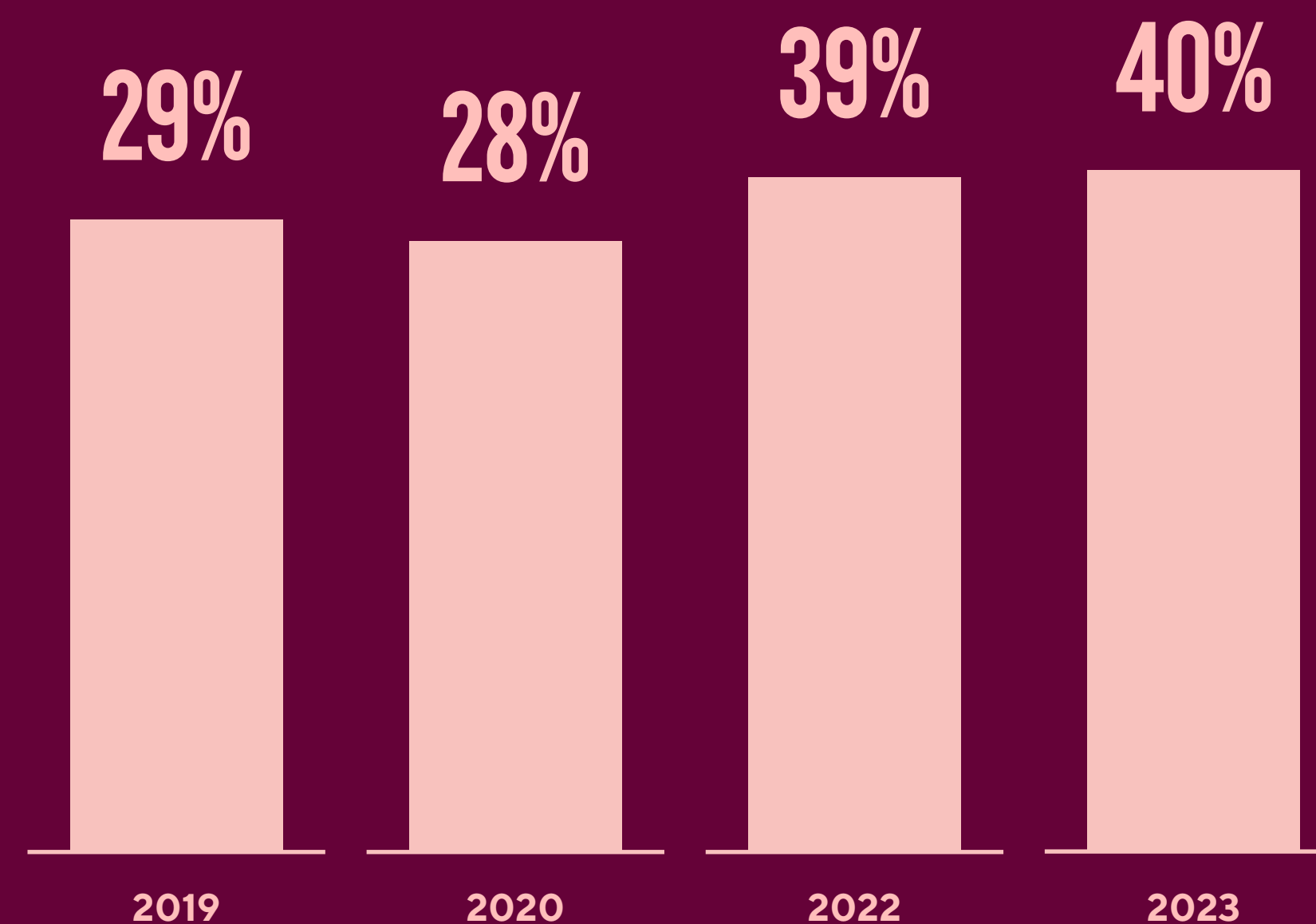

REKORDHÖG ANVÄNDNING BLAND SVENSKARNA MEN FREKVENSEN PENDLAR

Under det senaste året har 40% av svenskarna använt kondom, en ökning från 39% 2022, 28% 2020 och 29% 2019. Av dem svarar 12% att de alltid använder kondom, 11% ofta och 14% ibland. Bland unga 16-20 år är motsvarande siffra 13% alltid, 17% ofta och 20% ibland, en kraftig minskning från 2022 då 28% svarade alltid, 19% ofta och 9% ibland. Unga vuxna i åldersgruppen 21-35 år ligger högst i frekvent användning, där 16% svarar att de alltid använder kondom när de har sex, 15% ofta och 18% ibland.

Endast 52% av de som uppger att de inte har ett fast förhållande har använt kondom det senaste året, vilket kan indikera olika beteendemönster beroende på relationstyp.

Kondomanvändningen i Sverige över tid

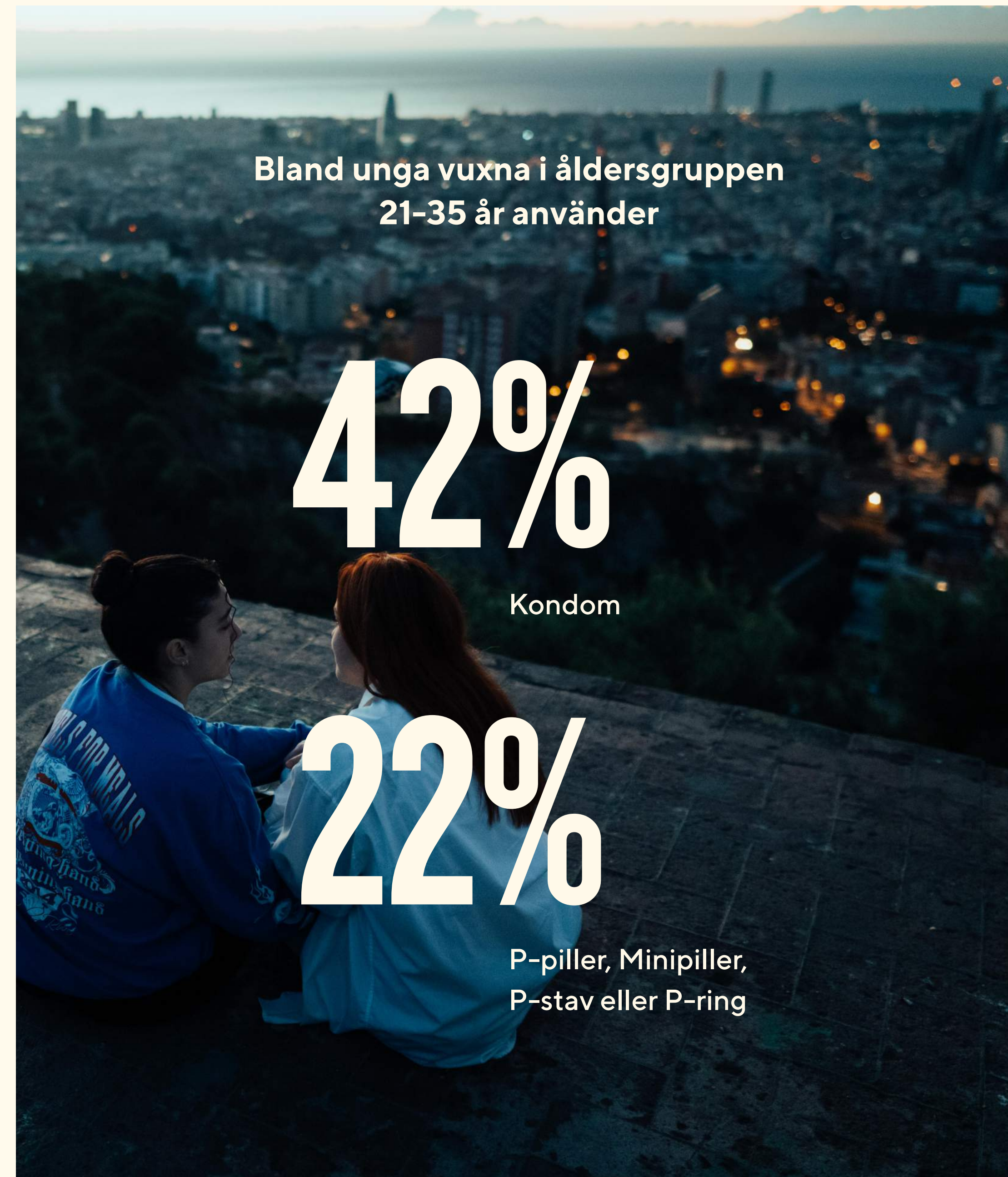
KONDOMEN MEST POPULÄR I SVERIGE MEN HORMONELLA ALTERNATIV ÖKAR BLAND UNGA

Kondom fortsätter att vara det mest populära preventivmedlet bland svenskarna, där 30% svarar att de använder det vanligtvis. Männen ligger något högre än kvinnorna, där 36% av männen svarar att de använder kondom eller kondom i kombination med annat preventivmedel, medan siffran för kvinnor är 25%.

Bland unga i åldersgruppen 16-20 år använder 35% kondom, medan 45% använder p-piller, minipiller, P-stav eller P-ring, en ökning från föregående år då nivån låg på 38%. Detta skiljer sig markant från åldersgruppen 21-35 år, där kondom är det mest använda preventivmedlet 42%, och endast 22% använder P-piller, minipiller, P-stav eller P-ring.

De vanligaste skälen för att unga 16-20 år föredrar P-piller, minipiller, P-stav eller P-ring är för att minska besvären av PMS och/eller menstruation 56%, följt av skydd mot graviditet 47%.

Av de som inte använder kondom svarar majoriteten av svenskarna 42% att det beror på att de anser att det är skönare utan kondom, 20% tycker det är osexigt med kondom och 15% anser att man inte kan vara lika spontan med kondom. Bland unga i åldersgruppen 16-20 år är den vanligaste anledningen densamma på 46%, följt av att de använder annat preventivmedel 33% och att man inte kan vara lika spontan utan kondom 23%.

ATTITYD

POSITIV UPPFATTNING OM PERSONER SOM FÖRESLÅR KONDOM

När det kommer till hur man uppfattar en person som föreslår kondom, dominerar positiva associationer bland majoriteten av svenskarna. 68% svarar att de uppfattar personen som ansvarstagande, följt av vuxen (47%), omtänksam (45%), erfaren (30%), och självsäker (28%).

Bland unga i åldersgruppen 16-20 år är siffrorna något lägre, där 62% ser personen som ansvarstagande, 43% som vuxen, 42% som omtänksam, 35% som självsäker, och 33% som erfaren.

I åldersgruppen unga vuxna 21-35 år skiljer sig siffrorna något, där 72% ser personen som ansvarstagande, 48% som vuxen, 38% som omtänksam, 32% som självsäker, och 30% som erfaren.

KOMMUNIKATION

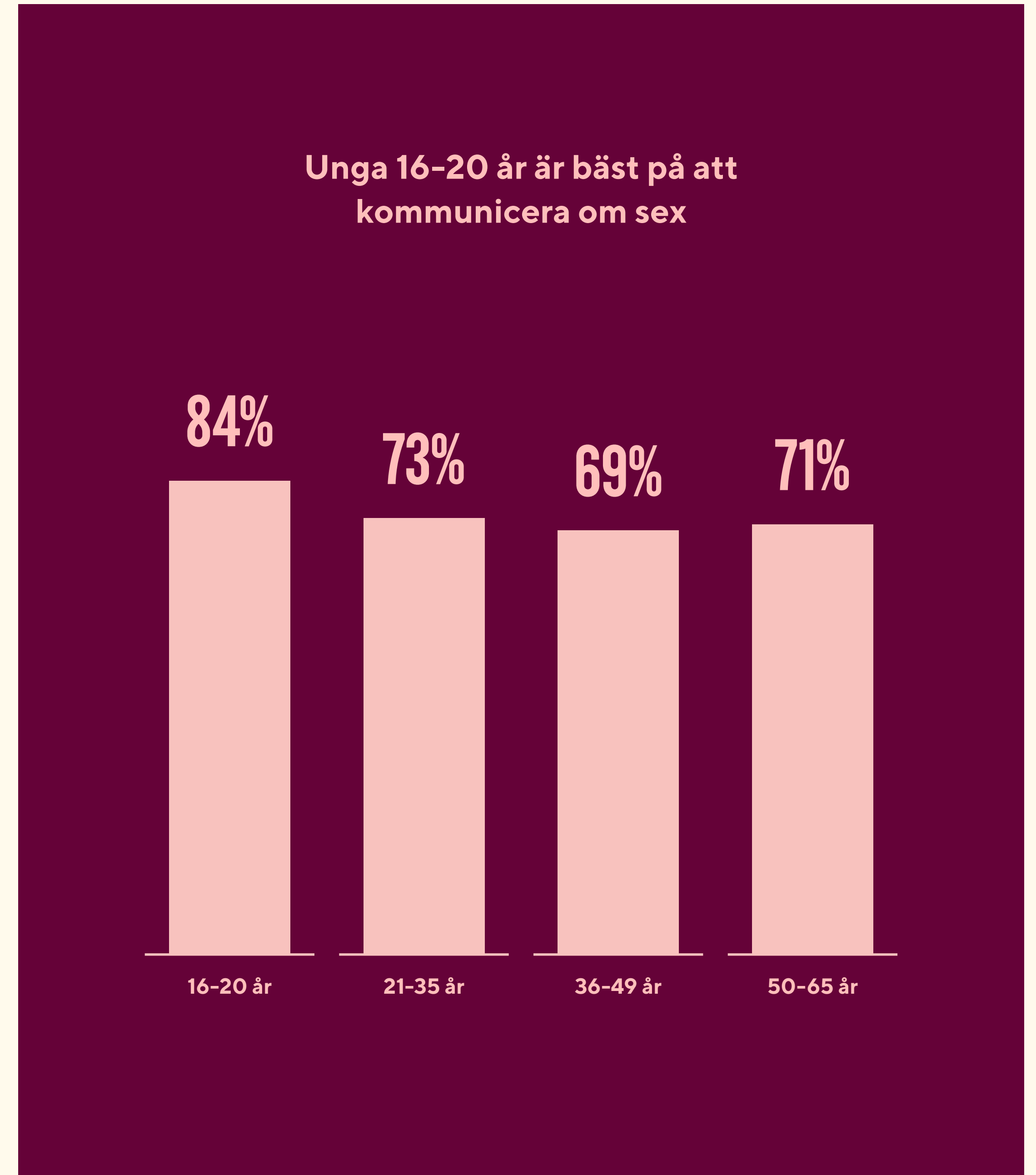
UNGA BÄST PÅ ATT KOMMUNICERA I SÄNGEN

Undersökningen visar att 73% av svenskarna anser att de är ganska eller mycket bra på att kommunicera om sex. Unga sticker ut och ligger högre än övriga åldersgrupper och det är dessutom jämnt fördelat mellan unga killar och tjejer.

- **16-20 år: 84%**
- **21-35 år: 73%**
- **36-49 år: 69%**
- **50-65 år: 71%**

Det framkommer även att svenskarna generellt sett är bättre på att kommunicera om vad deras partner tycker om jämfört med sina egna preferenser. Exempelvis anser 74% av unga 16-20 år att de är bra på att kommunicera vad deras partner tycker om, medan 67% anser sig vara lika duktiga när det kommer till att kommunicera om sina egna preferenser. Vidare, inom åldersgruppen 21-35 år, anser 78% att de är bra på att kommunicera vad deras partner gillar, medan 73% kommunicerar sina egna önskningar och preferenser.

Skillnader i detta mönster syns även när man tittar på kön bland unga 16-20 år, där andelen som känner sig bra på att kommunicera om sina egna preferenser är något lägre bland kvinnor (64%) jämfört med män (74%).

ENDAST 1 AV 5 UNGA LÄR SIG HUR MAN KOMMUNICERAR OM SEX PÅ SEXUALUNDERVISNINGEN

Enligt undersökningen möter unga människor vissa utmaningar när det gäller att hitta information om att förbättra sin kommunikation om sex, hela 44% av de tillfrågade i åldersgruppen 16-20 år svarar att de inte vet var de ska söka information om att kommunicera bättre om sex, bland unga vuxna i åldersgruppen 21-35 år svarar hela 57% att de inte vet.

När det kommer till var unga anser sig ha fått mestadels av sin kunskap om sexuell kommunikation, framkommer följande:

- 45% hänvisar till egen erfarenhet eller erfarenhet från partners/expartners som huvudkälla till kunskap.
- 41% uppger samtal med vänner och andra jämnåriga som en primär källa till information om sexuell kommunikation.
- 23% svarar sexualundervisning som en källa till sin kunskap.
- 18% säger att de har fått information från samtal med föräldrar eller andra vuxna.

Unga lär sig kommunicera om sex genom
partners och vänner

45% PARTNERS / EX
41% VÄNNER / JÄMNÅRIGA
23% SEXUALUNDERVISNING
18% FÖRÄLDRAR / VUXNA

FLER UNGA ANSER ATT KOMMUNIKATION ÄR EN VIKTIG DEL AV BRA SEX

Hela 68% av svenskarna anser att kommunikation är en mycket viktig del av en tillfredsställande sexuell upplevelse, inställningen varierar dock beroende på kön och ålder.

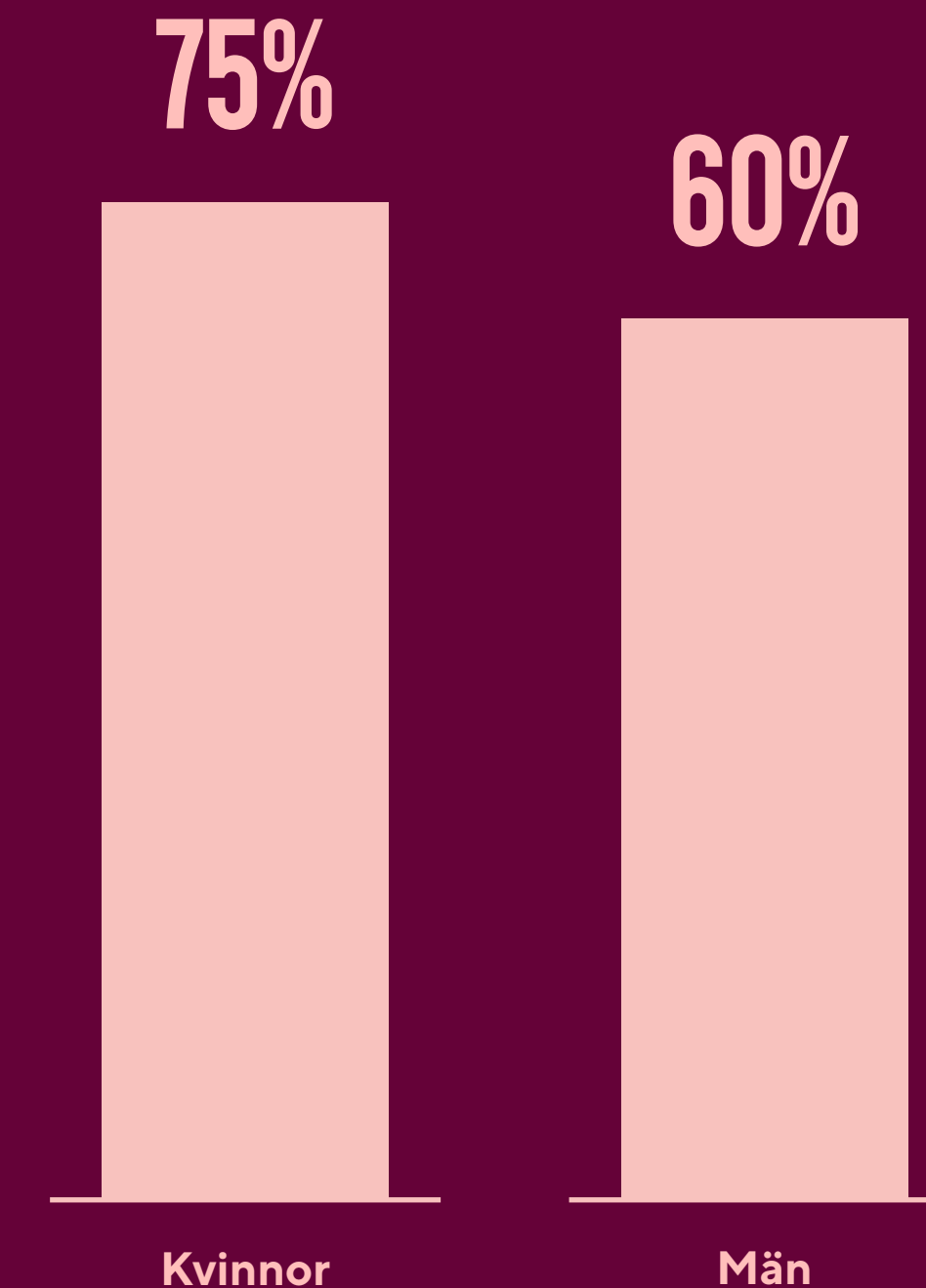
- **Kvinnor:** 75%
- **Män:** 60%

När det kommer till åldersgrupper värderar unga kommunikation högst:

- **16-20 år:** 72%
- **21-35 år:** 68%
- **36-49 år:** 65%

En stadig ökning. År 2022 låg motsvarande siffra för den yngre åldersgruppen på 67%, medan allmänheten låg på 63%. Detta indikerar en ökande medvetenhet om och betoning av kommunikationens roll inom sexuella relationer över tid.

Fler kvinnor än män anser att kommunikation är en viktig del av bra sex

NÄSTAN TRE AV FEM UNGA BER OM SAMTYCKE VID SEX

När det kommer till hur sex initieras svarar 64% av svenskarna att de kommunicerar via en rak fråga, bland unga är det ett vanligt tillvägagångssätt:

- 16-20 år: 57%
- 21-35 år: 66%

På frågan om vad svenskarna tänker på när man hör ordet samtycke:

Respekt: 75%	Ömsesidighet: 58%	Acceptans: 41%
Självklart: 60%	Tydlighet: 43%	Villighet: 27%

Könsskillnaderna i Sverige bland unga 16-20 år när det gäller att förknippa samtycke med olika begrepp:

Killar:	Tjejer:
Respekt: 67%	Respekt: 83%
Godkännande: 46%	Självklart: 68%
Tydlighet: 45%	Godkännande: 68%

UNGA BLIR BÄTTRE PÅ ATT KOMMUNICERA SINA GRÄNSER I SÄNGEN

Enligt undersökningen anser 78% av svenskarna sig vara bra på att kommunicera sina gränser i sängen.

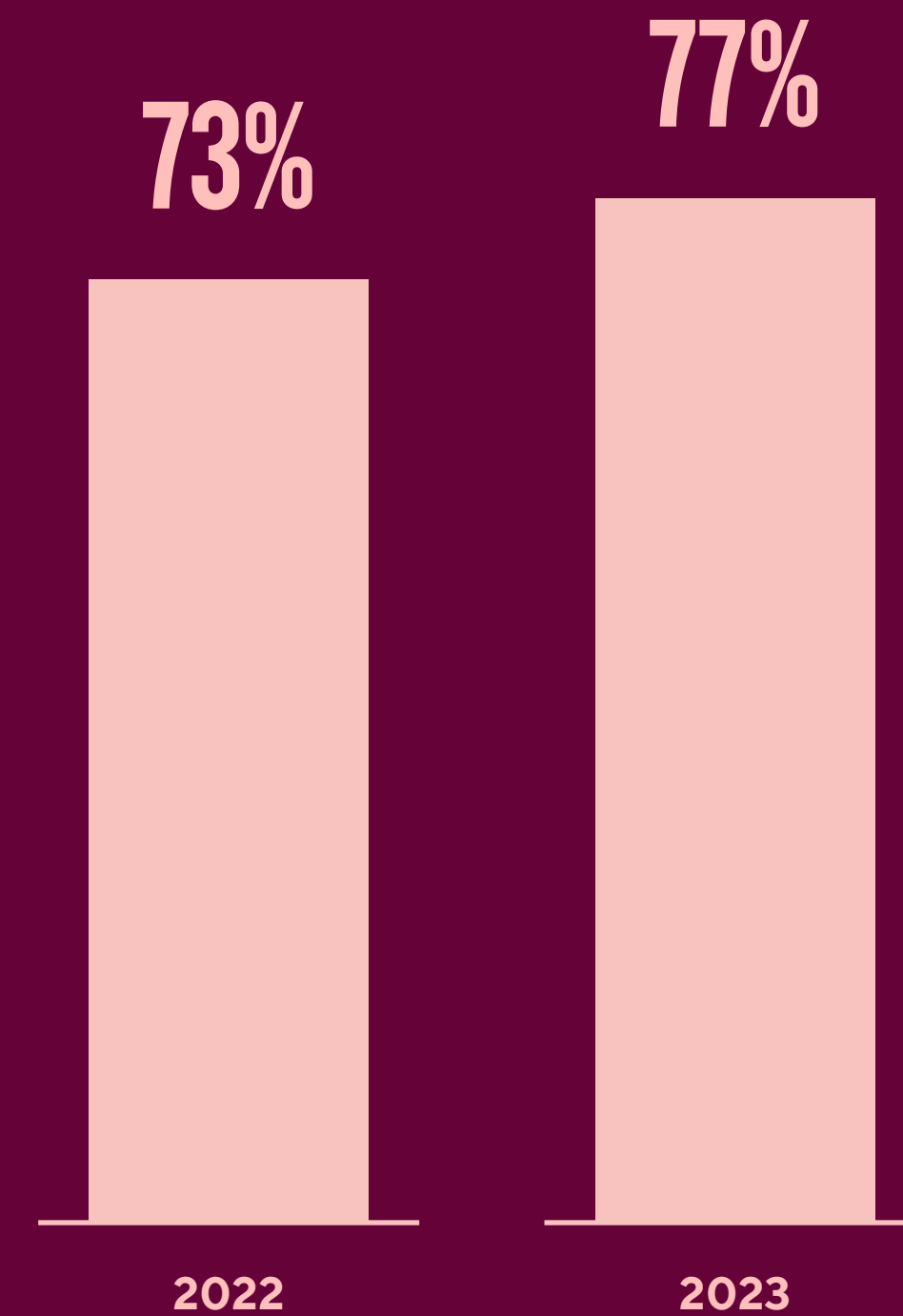
- **16-20 år:** Positiv utveckling i den yngre åldersgruppen där 77% anser sig vara ganska eller mycket bra på att kommunicera sina gränser, jämfört med 2022, då motsvarande siffra låg på 73%. Jämn fördelning mellan unga killar och tjejer.
- **21-35 år:** 80% anser sig vara bra på att kommunicera sina gränser i sängen.

När det kommer till att kommunicera kring att man vill ha sex:

- **Unga 16-20 år:** 76% anser att de är ganska eller mycket bra på att kommunicera att de vill ha sex. För unga killar är andelen 68%, medan andelen tjejer är betydligt högre på 81%.
- **21-35 år:** Andelen är något lägre, där 74% anser sig vara bra eller mycket bra på detta.

Den högsta andelen finns bland åldersgruppen 50-65 år, där 78% känner sig bra på att kommunicera sina önskningar om sex.

Nära fyra av fem unga är bra på att kommunicera sina gränser i sängen

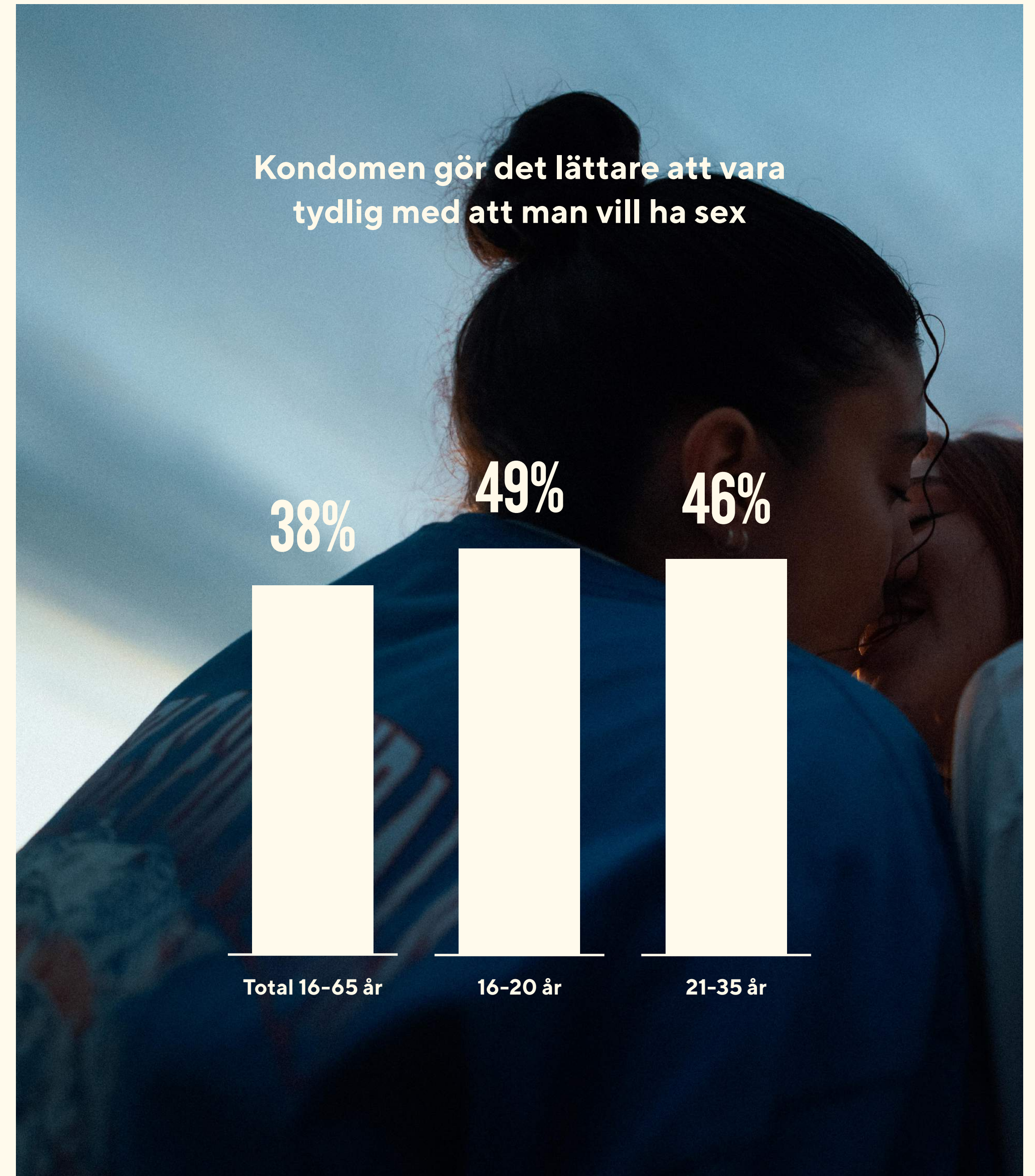

UNGA ANSER ATT KONDOMEN ÄR ETT VERKTYG FÖR SAMTYCKE

Enligt undersökningen spelar kondomens roll i kommunikationen om sex stor roll. 74% av svenskarna anser att om en partner plockar fram en kondom, förmedlar det att personen vill ha sex.

Kondomen har även ett inbyggt signalvärde:

- 38% av svenskarna anser att kondomen gör det lättare att vara tydlig med att man vill ha sex. Bland unga 16-20 år är motsvarande siffra 49%, och 21-25 år 46%
- På frågan om vad man tycker att kondomen signalerar svarar 81% i åldersgruppen 16-20 att den kommunicerar att man vill ha sex. I åldersgruppen 21-35 66%.

FOR THE FREEDOM OF EVERY BODY

Undersökningen genomfördes med hjälp av Bilendis onlineundersökning i paneler i Sverige, Norge, Finland och Danmark under juli månad 2023.